

İÇİNDEKİLER

ANAYASA HUKUKU ————— » 06

İDARE HUKUKU ————— » 120

MEDENİ HUKUK ————— » 238

BORÇLAR HUKUKU ————— » 412

TİCARET HUKUKU

» **528**

CEZA HUKUKU

» **646**

İCRA İFLAS HUKUKU

» **752**

1. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanının TBMM'ce kabul edilen kanunları en çok kaç gün içinde yayımlaması veya bir kez daha görüşülmesi için TBMM'ye geri göndermesi gerekir?

- A) 7
- B) 10
- C) 15
- D) 20
- E) 30

ÇÖZÜM

Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir. Kanun teklifleri, gerekçesi ile birlikte Meclis Başkanlığına verilir.

Meclis üye tam sayısının 1/3' ü ile toplanır ve kanunlarda başka bir hüküm öngörülmemiş ise toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile teklifi kabul eder. Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları on beş gün içinde yayımlar. Yayımlanmasını kısmen veya tamamen uygun bulmadığı kanunları, bir daha görüşülmek üzere, bu hususta gösterdiği gerekçe ile birlikte aynı süre içinde, Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.

YANIT C

2. 1982 Anayasası'na göre, siyasi partilerin gelir ve giderleri ile bunların Anayasa'ya uygunluğunun denetimiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Siyasi partiler amaçlarına uygun olmak şartıyla ticari faaliyette bulunabilirler
- B) Siyasi partilerin gelir ve giderlerinin Anayasa'ya uygunluğu konusundaki temel ilke bunların siyasi partilerin amaçlarına uygun olmasıdır.
- C) Siyasi partilerin gelir ve giderleriyle ilgili denetim görevi ve yetkisi esas itibarıyla Anayasa Mahkemesine ait olup, bu görevin yerine getirilmesi sırasında Sayıştay'dan yardım sağlanacağı bizzat Anayasa tarafından hüküm altına alınmıştır.
- D) Anayasa'da, siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun tespiti, bu hususun denetimi yöntemleri ve aykırılığı hâlinde uygulanacak yaptırımların bir kanunla düzenlenmesi emredilmiştir.
- E) Siyasi partiler, yabancı devletlerden, uluslar arası kuruluşlardan ve Türk uyruğunda olmayan gerçek ve tüzel kişilerden maddi yardım alamazlar.

ÇÖZÜM

Siyasi partiler, Anayasa ve kanunlara uygun olarak; milletvekili ve mahalli idareler seçimleri yoluyla, tüzük ve programlarında belirlenen görüşleri doğrultusunda çalışmaları ve açık propagandaları ile milli iradenin oluşmasını sağlayarak demokratik bir Devlet ve toplum düzeni içinde ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşması amacını güden ve ülke çapında faaliyet göstermek üzere teşkilatlanan tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır. Siyasî partiler, partiye üye olma yeterliğine sahip en az otuz Türk vatandaşı tarafından kurulur.

1982 Anayasa'sının siyasi partilerin uyacakları esaslar başlıklı 69. Maddesinde açıkça belirtildiği üzere Siyasi partiler, ticari faaliyetlere girişemezler.

Bu arada sakın yukarıda tüzük yazıyor, tüzük kalkmadı mı ya diye mırıldanma... Bakanlar kurulunca çıkarılan tüzükler kalkmış olsa da parti tüzükleri, dernek tüzükleri halen varlığını devam ettirmektedir.

YANIT A

3. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin genel ve özel af ilanına karar verme yetkisi içerisinde yer almaz?

- A) Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçları
- B) Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar
- C) İşkence ve eziyet suçları
- D) Anayasa'nın 14. Maddesindeki fiillerden dolayı verilen hükümler
- E) Ormanları yakmak, orman yok etmek suçları

ÇÖZÜM

1982 Anayasa'sının TBMM'nin görev ve yetkileri başlıklı 87. Maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilanına karar verebilir. Ancak bu hükme yine 169. Madde ile istisna getirilmiştir.

Madde hükmüne göre; "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamında alınamaz.

YANIT E

4. 1982 Anayasası'na göre, seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi hükmün istisnasıdır?

- A) Ağır ceza mahkemesinde yargılanması gereken her suç
- B) Seçimden önce soruşturmasına başlanması koşuluyla yüz kızartıcı suçlar
- C) Milletvekili seçildikten sonra işlenmesi koşuluyla Anayasa'nın 14. maddesine göre yasaklanan eylemler içine giren suçlar
- D) Her türlü suçüstü hâli
- E) Seçimden önce soruşturmasına başlanması koşuluyla Anayasa'nın 14. Maddesinde yasaklanan eylemler içine giren suçlar

ÇÖZÜM

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.

Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.

Ancak;

- Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali
- Seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14 üncü maddesindeki durumlar

bu hükmün dışındadır. Ancak, bu halde yetkili makam durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorundadır.

YANIT E

1. I. Yönetmelikler, hukukun genel ilkelerine aykırı olamaz.
- II. Dayanağı olan kanunda yer almayan, öngörülmeyen hususlar yönetmelikle düzenlenemez.
- III. Yönetmelikler arasında hiyerarşi olmaz.
- IV. Milli güvenlikle ilgili olan ve gizlilik derecesi taşıyan yönetmelikler Resmî Gazete' de yayımlanmaz.

Yönetmeliklerle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I ve III
- E) III ve IV

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Yönetmelikler hukukun genel ilkelerine aykırı olamaz ve daha önce kanunla düzenlenmemiş bir konuda yönetmelik çıkarılamaz.

Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin;

- İşbirliğine, yetki ve görev alanlarına ait hükümleri düzenleyen,
- Kamu personeline ait genel hükümleri kapsayan,
- Kamuyu ilgilendiren, Yönetmelikler Resmî Gazete'de yayımlanır.

Ancak, milli emniyet ve milli güvenlikle ilgili olan ve gizlilik derecesi taşıyan yönetmelikler yayımlanmaz.

Hiyerarşik üst ile hiyerarşik astın çıkarmış oldukları yönetmelikler arasında çatışma olması durumunda üstün yönetmeliği uygulanır. Görüleceği üzere yönetmelikler arasında hiyerarşi ilişkisi mevcuttur

YANIT B

2. I. İdarenin bütünlüğü
- II. İdari işlemin tek yanlılığı ve icrailliği
- III. İdarenin mali sorumluluğu

Hukuk devletinin idare ile ilgili yukarıdaki unsurlarından hangileri, doğrudan Anayasa' da düzenlenmiştir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

1982 Anayasasının 123. Maddesi ile 137. Maddesi arasında idareye ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Bu kapsamda Anayasa'da yer alan hususlar;

- Kanuni idare ilkesi
- İdarenin bütünlüğü ilkesi
- Merkezden yönetim ilkesi
- Yerinden yönetim ilkesi
- Yetki genişliği ilkesi
- İdarenin mali sorumluluğu ilkesidir.

Görüleceği üzere I nolu öncülde yer alan idarenin bütünlüğü ilkesi Anayasalıdır. Bu ilke Anayasamızın 123. Maddesinde İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir şeklinde yer almaktadır.

Yine III nolu öncülde yer alan idarenin mali sorumluluğu 125. Madde de, idare kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür şeklinde yer almaktadır.

YANIT C

3. İdari vesayet denetimi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Genel bir yetki olup kanunda açıkça düzenlenmesine gerek yoktur.
- B) Merkezî idarenin, yerinden yönetim üzerinde sahip olduğu bir denetim yetkisidir.
- C) İdari vesayet Anayasa' da öngörülmüştür.
- D) Mahallî idarelerin organları üzerinde de idari vesayet denetimi söz konusudur.
- E) İdari vesayet denetimi emir ve talimat vermek şeklinde kullanılamaz.

ÇÖZÜM

1982 Anayasasının 127. Maddesine göre, Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir. Vesayet yetkisi istisnai bir yetkidir yani sadece açıkça belirtilen durumlarda kullanılabilir. Vesayetin kullanılabilmesi üç durum söz konusudur. Bu üç durumdan sadece bir tanesi Anayasada düzenlenmiştir, diğer iki durum içtihat ile kabul edilmiştir. Anayasada düzenlenen haliyle vesayet ilişkisi merkezi idarenin mahalli idareler üzerindeki yetkisidir. İçtihat ile kabul edilen vesayet ilişkileri ise, merkezi idarenin hizmetsel kuruluşları üzerindeki yetkisi ile üst kuruluşların alt kuruluşlar üzerindeki yetkisidir.

Görülebileceği üzere vesayet yetkisi genel bir yetki olmayıp istisnai bir yetkidir. Bu nedenle A seçeneği hatalıdır.

YANIT A

4. Aşağıdaki ifadelerden hangisi, kamu tüzel kişilerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kurulur.
- B) Yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.
- C) Mülkiyetlerinde bulunan malların tamamı kamu malıdır.
- D) Kamusal yetki ve ayrıcalıklarla donatılmışlardır.
- E) Kamu yararına faaliyette bulunurlar.

ÇÖZÜM

Kamu tüzel kişiliği, kanunla ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kurulan, kamu yararına faaliyette bulunan, üstün ve ayrıcalıklı yetkilerle donatılmış, malları, gelirleri ve personeli ayrı bir statüye tabi tutulmuş kuruluşlardır.

Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.

Kamu tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan mallar, kamusal mallar ve idarenin özel malları olmak üzere ikiye ayrılırlar. Kamusal mallar devlet ve kamu tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan ve kamu hizmetine tahsis edilmiş olan mallar iken, idarenin özel malları devlet ve kamu tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan ancak kamu yararından ziyade idarenin gelir elde etmek amacıyla kullanıldığı mallardır. Yukarıda izah etmeye çalıştığımız üzere idarenin mallarının tamamı kamu malı değildir, zira idarenin mülkiyetindeki malların bir kısmı özel mal niteliğindedir.

YANIT C

1. Medeni Hukuk ile ilgili bir davayı incelerken hâkim, Medeni Kanun'da bir hüküm bulamazsa ne yapar?

- A) Kanun koyucu gibi hareket eder ve kural yaratır.
- B) Davadan çekilir.
- C) Örf ve adet hukukuna göre sorunu çözer.
- D) Diğer kanunlara ve yazılı kaynaklara bakar.
- E) Davayı üst derece mahkemeye gönderir.

ÇÖZÜM

Medeni Hukuk'ta ilk öğrenmemiz gereken konu kaynaklardır. Bu konuda Medeni Kanunun 1. Maddesi hâkime zorunlu bir yol haritası çizmiştir. Buna göre hâkim, önce kanunda uygulanabilir bir hüküm bulmalıdır. Kanunu sözüyle ve özüyle uygulayarak sorunu çözmeye çalışmalıdır. Burada ilk çözmeyen gereken mesele "Kanun" nedir? Kanun; kanun koyucu tarafından toplum hayatını düzenlemek üzere üretilmiş, genel ve soyut nitelikli, devlet yaptırımına bağlanmış kurallar bütünüdür. Ancak Medeni Kanunun burada kanun diyerek kastettiği sadece teknik anlamda kanun değildir. Bağlayıcılığı olan tüm mevzuattır. Yani Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, yönetmelik gibi tüm mevzuat buraya dâhildir. Elbette siz de biliyorsunuz ben de biliyorum ki bunların hepsi farklı tanımları olan farklı mevzuatlardır. Ancak Medeni Kanun 1. Maddesinde kanun denilerek kastedilen bağlayıcılığı olan tüm mevzuattır. Bu durumda hâkim, bir uyumsuzluğu çözeceği zaman kendi hiyerarşik yapısı içerisinde tüm mevzuatı inceleyecek ve sorunu çözecektir.

Ders dinleyen ya da kitap okuyarak çalışan öğrenci kendi kafasında yaptığı; kanun, örf-adet, hukuk yaratma sıralamasını basit bir şekilde uygulamak isteyebilir. Tabiri caizse "kanun yok" denilince hemen atlayıp örf-adet hukuku cevabı vermek isteyenleriniz olacaktır. Örf-adet hukuku da sorunu çözmek için bir kaynaktır ancak kanunlarda (bağlayıcı yazılı mevzuatın tamamı) doğrudan ya da yorum yöntemiyle uygulanabilir bir hüküm yoksa başvurulacak bir kaynaktır. Dolayısıyla Medeni Kanun'da hüküm yoksa önce diğer kanunlara ve yazılı kaynaklara (söz gelimi Borçlar Kanunu, Nüfus Hizmetleri Kanunu, Doğum Yardımı Yönetmeliği gibi) bakmak kanuna uygun olanıdır. Kanun koyucu gibi hareket ederek kural yaratmak ise örf-adet hukukunda da soruna bir çözüm bulunmadığında başvurulacak son zorunlu yoldur.

YANIT D

2. Hâkimin hukuk yaratması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Hâkimin hukuk yaratması, kanunda örtülü boşluk varsa mümkündür.
- B) Hâkimin hukuk yaratması, kanunda açık boşluk varsa mümkündür.
- C) Hâkimin hukuk yaratması, kanunda kural içi boşluk varsa mümkündür.
- D) Kanun koyucu bir konuda kasıtlı sustuğu takdirde, hâkim susulan durumu doldurur.
- E) Kanun metni ihtiyaca cevap vermiyorsa kanunda boşluk vardır ve hâkim bu boşluğu doldurur.

ÇÖZÜM

"Hangisi doğrudur" soruları, soru üzerinden çalışan bir öğrenci için en tehlikeli anlardır. Zira sorumuzun cevap şıklarında 4 tane yanlış cümle var demektir. Ve üzerinde çok düşünürseniz bu yanlış cümleler de aklımızın bir köşesinde kalacaktır. Sınav sırasında "hatırla, hatırla" diye zihnimize işkence ederken o da ilk aklına gelen cümleyi söyleyivercektir. Sınavda en çok yanlış yapılan testin hukuk olması bu ve benzeri başka durumlarla ilgilidir: "yanlış cümleyi sanki doğruymuş gibi hatırlamak". Yoksa kimse kaderini etkileyecek bir sınavda cevabı bilmiyor olsa bile sallayacak kadar aptal değildir (Dört yanlışın bir doğru götürdüğü sınavda sallamazsınız değil mi? Zira insanoğlunun tahminleri çok çok büyük ihtimalla yanlış çıkar. O yüzden kumarhaneler kaybedenlerle doludur). Yanlış cevap vermemiz, genelde o an için doğru olduğunu zannetmemizden kaynaklanmaktadır. O zaman "hukuk" ders çalışmanızı tamamen konu anlatımı üzerine yani sadece doğru bilgileri öğrenme üzerine kurmalısınız. Soru çalışmak sadece yardımcı bir çalışmadır.

Sorunun cevabına geçecek olursak; hangisi doğrudur diyorsa demek ki aşağıda 4 yanlış cümle var ve sadece bir tane doğru cümle var. Ama bu doğru cümle illa ki aklınızdan geçen beklediğiniz doğru cümle olmayabilir. Hâkimin hukuk yaratması; hepimiz biliyoruz ki örf-adet hukukunda da soruna bir çözüm bulamadıysa başvurulacak bir kaynak ve çözüm yöntemidir. Birçok öğrencim bu soruda buna ilişkin bir cümle arıyor ama öyle bir şık düzenlenmemiş.

Şıklara tek tek bakarsak; örtülü boşluk, bazı durumlarda kanun koyucunun kanunun amacı ve anlamı açısından sınırlanması gereken bir kural eklemeyi ihmal etmesi durumudur. Ve bu durumda hâkim çelişkiler barındırır bile kanunu uygulamak zorundadır.

Kural içi boşluk durumunda zaten elimizde bir kanun maddesi vardır içi göreceli bir ifadeyle boştur. O halde kanun, takdir yetkisiyle uygulanacaktır. Kasıtlı susma durumunda da kanun maddesi vardır. Kanun koyucu kasıtlı susma halinde başka bir sonuç öngörmüyor demektir. Hatta boşluk bile yoktur. Kanun metni ihtiyacı cevap vermiyorsa gerçek olmayan boşluk söz konusudur. Ancak burada da bir kanun maddesi sakat da olsa vardır. B şikkını gören öğrenci, açık boşluktan sonra örf-adet hukukuna başvurulması gerektiği için bu şıktan uzaklaşıyor. Oysaki bu önermede "açık boşluk durumunda hukuk yaratma yoluna gidilir" demiyor ki "gidilmesi mümkündür" diyor. Evet, mümkündür, yol açıktır. Bizim aradığımız kafamızdan geçen cümle olmamalı. "Hangisi doğrudur" diyorsa doğru bir önerme aramalıyız. Ve "mümkündür" doğru bir önermedir.

YANIT B

3. Aşağıdakilerden hangisi Medeni Hukukun yardımcı kaynaklarından?

- A) Hâkimin yarattığı hukuk
- B) Örf-Adet Hukuku
- C) Yargıtay Kararı
- D) Kanun Hükmünde Kararname
- E) Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi

ÇÖZÜM

Medeni Kanununun 1. Maddesi gereğince yardımcı kaynaklar; Bilimsel görüşler ve Yargı kararlarıdır. Hâkim bu kaynaklara bağlı değildir, yararlanabilir. Şıklarda sayılan Örf-Adet hukuku ve hâkimin hukuk yaratması tali kaynaktır. Kanunlarda hüküm bulunmadığı takdirde hâkim için uygulanması zorunlu bir yoldur, kaçınmaz. D ve E şıklarında belirtilen durumlar ise asli kaynaktır, hâkimin önce başvuracağı kaynaklardır. Ancak Yargıtay Kararı, bir yargı kararıdır ve hâkim için yardımcı bir kaynaktır. Hâkim kararını oluştururken Yargıtay Kararlarını da inceler. Bu saygıdağer kararlar hâkime kararını vermesinde yardımcı olur. Ama konuyla ilgili bir Yargıtay Kararı var diye hâkimin ona göre karar vermesi gerekmez.

Not: İçtihadı Birleştirme Kararları ile karıştırmayın. İçtihadı Birleştirme kararları bağlayıcıdır ve asli kaynaktır.

YANIT C

4. Hâkim, olayın özellikleri ve kusurun ağırlığına göre tazminatın şeklini ve kapsamını belirler" hükmüyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Bu hükümde bir yorum sorunu söz konusudur.
- B) Hâkim bu hükmü hukuk yaratarak tamamlar.
- C) Bu hükümde kanun koyucu kasıtlı olarak susmuştur; herhangi bir boşluk yoktur.
- D) Burada kanun koyucu tarafından bilinçli olarak bırakılmış ve hâkim tarafından doldurabilecek bir kural içi boşluk söz konusudur.
- E) Burada bir kanun boşluğu vardır, hâkim örf ve âdet hukukuna başvurur.

ÇÖZÜM

Kanun, toplum hayatını düzenleyen genel ve soyut nitelikli kurallardır. Ancak olayı detaylıca inceleyerek sorunu hâkimin çözebileceği konularda kanun koyucu kesin sonuçlar içeren hükümler koymaz. Soruda verilen kanun maddesinde olaydaki sonuca göre tazminat rakamının kanun tarafından belirlenmesi adaletli olmayacaktır. Her olayda kanun koyucunun düşünemeyeceği ve hesaplayamayacağı birçok faktör devreye girebilir. Böyle durumlarda kanun koyucu hâkime sorunun çözümü için çerçeve bir kanun maddesi üretir. İçinde göreceli ifadeler bırakır. Yani amiyane herkese göre her olaya göre farklı yorumlanabilecek kelimeler. Kanun koyucunun farkında olarak kullandığı bu tarz ifadeler "kural içi boşluk" denir.

YANIT D

1. Aşağıdakilerden hangisi, kural olarak Borçlar Hukukuna hâkim olan ilkelere biri değildir?

- A) İrade özgürlüğü ilkesi
- B) Nisbilik ilkesi
- C) Alacaklının ikametgahında ifa ilkesi
- D) Üçüncü kişi aleyhine borç kurulamaması ilkesi
- E) Kusur sorumluluğu ilkesi

ÇÖZÜM

- Borçlar Hukukuna hakim olan ilkelere;
- İrade özgürlüğü ilkesi (sözleşme serbestisi)
 - Nisbilik ilkesi
 - Dürüstlük kuralı
 - Kusur sorumluluğu ilkesi
 - Karşılıklılık ilkesi
 - Borçlunun ikametgahında ifa ilkesi
 - Üçüncü kişi aleyhine borç kurulamaması ilkesi
 - Ahde vefa ilkesi

Olarak sayılabilir. Para borçlarının ifa yeri alacaklının ikametgâhı (yerleşim yeri) olsa da bu durum istisnadır. İlkemiz, borçlunun ikametgâhında ifa ilkesidir. Bu konuda başka bir soru sorulsa yanlış şık, sınırlı sayı ilkesi denilebilir. Zira sözleşme serbestisi varsa, sınır yoktur. Yine benzer başka bir soruda yanlış şık, kusursuz sorumluluk ilkesi olabilir. Bu da yanlıştır, zira borçlar hukukunda tazminat ödemek için kural, kusurlu olmaktır, kusursuz sorumluluk istisnadır.

YANIT C

2. Bir heykeltıraşın bir kişinin heykelini yapmayı üstlenmesi ne tür bir edimdir?

- A) Olumsuz edim
- B) Şahsi edim
- C) Devirli edim
- D) Maddi edim
- E) Bölünebilir edim

ÇÖZÜM

Edim; hukuki işlemin konusudur. Bir çok açıdan tasnif edilebilir. Davranış Biçimlerine Göre (yapma, yapmama, verme), Konusuna Göre (şahsi, maddi), Sürekliliğine Göre (ani, sürekli, dönemli), Bölünebilirliğine Göre (bölünebilir, bölünemez) şeklinde ayrılabilir.

Eğer bir edim malvarlığımızdan eksilterek yerine getirilecekse maddi edim (örneğin, kalem teslim etmek), insanın düşünce ve emeğiyle yerine getirilecekse şahsi edim olarak isimlendirilir. O halde heykeltıraşın heykel yapma edimi, bir insan emeğiyle yerine getirileceği için şahsi edimdir. Aynı zamanda yapma edimidir, aynı zamanda zamana yayılarak gerçekleştirildiği için sürekli edimdir.

Kolayca yapılacak bir KPSS sorusu aldım ki cesaretinizi artırsın.

YANIT B

3. Aşağıdakilerden hangisi haksız fiilin şartlarından biri değildir?

- A) Fiili işleyen kişinin kusurlu olması
- B) Fiili işleyen kişinin mal varlığında bir artış olması
- C) Bu fiilden dolayı gerçek ya da tüzel kişinin zararı olması
- D) Fiilin hukuka aykırı olması
- E) Ortaya çıkan zarar ile kusurlu fiil arasında illiyet bağı olması

ÇÖZÜM

Borçlar Kanunu 49. madde gereğince haksız fiilin şartları; hukuka aykırı fiil, kusur, zarar ve illiyet bağıdır. Bu basit unsurlar çerçevesinde B şıkkındaki bilgi haksız fiilin şartlarından değildir. Malvarlığının artması sebepsiz zenginleşmenin şartlarındandır. Öğrenci bazen haksız fiilin şartları ile sebepsiz zenginleşmenin şartlarını karıştırabiliyor. Dikkatli ol öğrenci.

YANIT B

4. Geçerli olarak kurulmuş olan ve sürekli borç ilişkisi doğuran bir sözleşmenin sonradan ortaya çıkan bir nedenle ileriye etkili olmak üzere sona erdirilmesine ne ad verilir?

- A) Kesin hükümsüzlük
- B) Dönme
- C) İptal
- D) Fesih
- E) Eksiklik

ÇÖZÜM

Öğrenci olumsuz sonuçlu her duruma aynı kelimeyle cevap vermek ister. Örneğin, tam ehliyet-siz sözleşme yaptığında hükmü “geçersiz” dendi ya, yine tam ehliyet-siz haksız fiil işlese ne olur dediğimizde hemen “geçersiz” demek ister. Oysaki cevap “sorumlu değildir” olmalıdır. Yine Borçlar Hukukunda da sözleşme nihayetinde olumsuz bir pozisyona gelmişse hemen “geçersiz” ya da “kesin hükümsüzlük” demek ister. Oysaki “geçersizlik” sözleşme yapıldığı esnada tespit edilen durumdur. Sözleşme geçerli olarak kurulduktan sonra bir daha “geçersizlik” ya da “kesin hükümsüzlük” ifadesi kullanılamaz.

Karşımıza çıkabilecek bu tarz ifadeleri kısaca burda yeri gelmişken tanımlayalım:

Bozma (ikale): Mevcut borç ilişkisini geçmişe etkili olarak ortadan kaldırmak için yapılan sözleşmedir.

Fesih: Sürekli borç ilişkilerini, geleceğe etkili ortadan kaldırmak için açıklanan varması gerekli, tek taraflı, bozucu yenilik doğuran irade açıklamasıdır (iş sözleşmesinde haklı fesih gibi).

Dönme: Ani edimli borç ilişkilerini, geçmişe etkili ortadan kaldırmak için açıklanan varması gerekli, tek taraflı, bozucu yenilik doğuran irade açıklamasıdır. Dönme beyanının, muhataba ulaşmasıyla ifa edilmemiş edimler sona ermekte iken, ifa edilmiş olanların ise iade edilmesi gerekir (Borçlunun temerrüdü halinde alacaklının seçimlik haklarından olan sözleşmeden dönme hakkı gibi).

Geri alma: Temsil ilişkisini, geleceğe etkili olarak ortadan kaldırmak için temsil olunan tarafından açıklanan varması gerekli, tek taraflı, bozucu yenilik doğuran irade açıklamasıdır. Temsil ilişkisinde temsil olunan, her zaman temsilciye verdiği yetkiyi geri alma hakkına sahiptir.

İptal: Borç ilişkisinin, irade bozukluğu sebeplerinden birinin (yanılma, aldatma, korkutma) varlığı halinde tarafların iradesiyle (istisnai olarak hakim kararıyla), borç ilişkisini geçmişe etkili olarak varması gerekli, tek taraflı, bozucu yenilik doğuran irade açıklamasıdır. Hak düşürücü sürelerle tabidir.

Eksiklik (tek taraflı bağlamazlık): Kurulmuş bir sözleşmenin geçerli olarak hüküm doğurabilmesi için bir veya birkaç unsurla tamamlanması gerekiyorsa tamamlanmamış sözleşme söz konusu olur. Eksiklik tamamlanana kadar askıda hükümsüzlük durumu söz konusu olur.

Tüm bu açıklamalara göre doğru yanıt fesihdir.

YANIT D

5. Borçlar Kanunda düzenlenen ifa yeri ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Borcun konusu Fikret Mualla'nın resimlerinden herhangi biri ise ifa yeri borçlunun ikametgahıdır.
- B) Kanunda belirlenen ifa yeri, sözleşme ile değiştirilemez.
- C) Kafkaslı isimli yarış atının teslimi, sözleşme konusu olduğunda ifa yeri, sözleşme yapıldığı sırada atın bulunduğu yerdir.
- D) 1000 TL paranın teslimi borcu olduğunda, ifa yeri ifa sırasında alacaklının ikametgahıdır.
- E) ZX-500 model bir bilgisayarın teslimi borcu olduğunda, ifa yeri borçlunun ikametgahıdır.

ÇÖZÜM

İfa yeri ile ilgili hükümlerin aksi taraflarca kararlaştırılabilir. Ancak aksi belirtilmediyse parça borçlarının ifa yeri sözleşme yapıldığı sırada edim konusu eşyanın bulunduğu yer, ifa yeridir. Para borçlarında ifa zamanı alacaklının ikametgahı, cins borçlarında da ise ifa yeri borçlunun ikametgahıdır. Buna göre C,D ve E şıkları doğruyken B şıkkı yanlıştır. A şıkkında verilen bilgi de doğrudur. Zira Fikret Mualla'nın resmi denilince ilk etapta parça borcu gibi görünse de Fikret Mualla'nın resimlerinden herhangi biri ifa konusu olunca cins borcu söz konusu olmaktadır. Bu nedenle ifa yeri, borçlunun ikametgahı bilgisi doğrudur.

Bazen misli olmayan eşyalar burda olduğu gibi cins borcu olabilir. A şıkkındaki örnek üzerinden gidecek olursak, Fikret Mualla'nın bütün resimleri misli olmayan eşyadır. Borç konusu “oturan adamlar” resminin teslimi olursa da elbetteki bu parça borcudur. Çünkü ikamesi yoktur. Ama Fikret Mualla'nın resimlerinden herhangi biri teslim borcu olursa bu cins borcudur, çünkü ikamesi vardır, herhangi biri.

YANIT B

1. Tacir olmanın sonuçlarıyla ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tacirler, ticari işletmelerini ticaret siciline kaydettirmeye mecburdurlar.
- B) Bir tacirin borçlarının ticari olması asıldır.
- C) Tacir olan bir kimseye, ticari işletmesiyle ilgili bir iş veya hizmet görmüş olan tacir, münasip bir ücret isteyebilirken; tacir olmayan bir kimseye, hizmet görmüş olan tacir ücret isteyeemez.
- D) Tacir, verdiği avanslar veya yaptığı masraflar için ödeme tarihinden itibaren faize de hak kazanır.
- E) Tacirle iş yapmış olan diğer taraf, kendisine bir fatura verilmesini ve bedeli ödenmiş ise bunun da faturada gösterilmesini isteyebilir.

ÇÖZÜM

Tacir olmanın sonuçları, KPSS ve kurum sınavlarında her zaman karşımıza çıkacak sorulardan biridir. Bu sonuçları hemen bir hatırlayalım:

- İflasa tabi olma
- Ticaret ünvanı seçme ve kullanma zorunluluğu
- İşletme adı – ihtiyari – Ancak; kullanılırsa tescilli zorunlu
- Ticaret siciline ve odalara kaydolma zorunluluğu
- Basiretli bir iş adamı gibi davranma
- Ücret ve faiz isteme
- Ticari defter tutma zorunluluğu
- Fatura ve teyit mektubu düzenleme
- Ücret ve cezai şartın indirilmesini isteyememe
- İnternet sitesi açma zorunluluğu
- Ticari iş karinesine tabi olma
- Ticari örf ve adete tabi olma
- Çek defteri kullanacak ise tacire ait çek defteri kullanmadır.

Soruya baktığımızda A,B,D,ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak C seçeneğinde tacir olan bir kimseye, ticari işletmesiyle ilgili bir iş veya hizmet görmüş olan tacir, münasip bir ücret isteyebilirken tacir olmayan kimseye hizmet görmüş olan tacir ücret isteyemez denilmiştir. Ücret istenmesindeki kriter tacirin bir işi veya hizmeti görmüş olmasıdır, bu iş veya hizmeti kime gördüğünün önemi yoktur. Yani tacir gördüğü iş veya hizmet nedeniyle tacir olandan da olmayandan da ücret isteyebilir.

YANIT C

2. Aşağıdaki hallerden hangisinde haksız rekabet gerçekleşmiş sayılmaz?

- A) Başkalarını veya onların malını, iş mahsullerini, faaliyetlerini yahut ticari işlerini yanlış, yanıltıcı veya lüzumsuz yere incitici beyanlarla kötülemek.
- B) Kendi şahsi durumu, malı, iş mahsulleri, ticari faaliyeti veya ticari işleri hakkında yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek.
- C) Üçüncü kişiler hakkında onların mallarını üstün göstererek kendisine nazaran onları üstün duruma getirmek.
- D) Başkasının malı, iş mahsulleri, faaliyeti veya ticaret işletmesiyle iltibaslar meydana getirmeye çalışmak veya buna müsait bulunan tedbirlere başvurmak.
- E) İyiniyet kurallarına aykırı bir şekilde elde ettiği veya öğrendiği imalat veya ticaret sırlarından haksız yere faydalanmak veya onları başkalarına yaymak.

ÇÖZÜM

İktisadi rekabet hakkının kötüye kullanılmasıdır. Haksız rekabet, rakipler arasında veya tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatıcı veya dürüstlük kuralına diğer şekillerdeki aykırı davranışlar nedeniyle yapılan ticari uygulamalar haksız ve hukuka aykırıdır.

Haksız Rekabet Halleri:

- a. Dürüstlük kuralına aykırı reklamlar ve satış yöntemleri ile kanuna aykırı davranışlar
- b. Sözleşmeyi ihlale veya sona erdirmeye yönelmek
- c. Başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz olarak yararlanmak
- d. Üretim ve iş sırlarını hukuka aykırı olarak ifşa etmek
- e. İş şartlarına uymamak
- f. Dürüstlük kuralına aykırı işlem şartları kullanmak

Soruda hangi halde haksız rekabetin oluşmayacağı sorulmaktadır. Bu anlamda C seçeneğinde başkasını kendisine nazaran üstün duruma getirme söz konusudur. Bu durumda yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında haksız rekabetin oluşmadığı görülmektedir.

YANIT C

3. Aşağıdakilerden hangisi ticari işletme rehnine dâhil edilemez?

- A) Ticaret ünvanı
- B) İşletme adı
- C) Marka
- D) Taşınmaz
- E) Faaliyet özgülümlü taşınır

ÇÖZÜM

Ticari İşletme Taşınır Rehni Kanunu'na göre üzerinde rehin kurulabilecek taşınır şunlardır:

- Alacaklar
- Çok yıllık ürün veren ağaçlar
- Fikri ve sınai mülkiyete konu olan haklar
- Hammadde
- Hayvan
- Her türlü kazanç ve irad
- Başka bir sicile kaydı öngörülmemiş ve idari izin belgesi niteliğinde olmayan lisans ve ruhsat
- Kira gelirleri
- Kiracılık hakkı
- Menkul işletme tesisatı
- Sarf malzemesi
- Stoklar
- Tarımsal ürün
- Ticaret ünvanı
- İşletme adı
- Ticari işletme
- Esnaf işletmesi
- Ticari plaka- Ticari hat
- Ticari proje
- Vagon

Taşınırın ayrıca teslimine gerek kalmadan rehdenebilmesine imkan sağlayan ticari işletme taşınır rehnine taşınmazlar dahil edilemez. Bunlar için taşınmaz üzerinde ipotek kurulması gerekir.

YANIT D

4. Aşağıdakilerden hangisi ticari işler tellallığının (simsarcılık) unsurlarından değildir?

- A) Bağımsız tacir yardımcısıdır.
- B) Tellalın müvekkille ilişkisi geçici niteliktedir.
- C) Müvekkili lehine sözleşme yapar.
- D) Taciri temsil yetkisi yoktur.
- E) Faaliyeti karşılığında ücret alır.

ÇÖZÜM

BK md. 520'ye göre, "Simsarlık sözleşmesi simsarin taraflar arasında bir sözleşme kurulması imkanının hazırlanmasını veya kurulmasına aracılık etmeyi üstlendiği ve bu sözleşmenin kurulması halinde ücrete hak kazandığı sözleşmedir."

Ticari işler tellalı, taraflardan hiçbirine ticari mümessil, ticari vekil, satış memuru ve müstahdem yahut acente gibi bir sıfatla sürekli olarak bağlı olmaksızın, ücret karşılığında, ticari işlere aracılık yapan kişidir. Tacir adına sözleşme yapma yetkisi yoktur.

YANIT C

5. Aşağıdakilerden hangisi acentenin haklarıyla ilgili olarak yanlış bir ifadedir?

- A) Acente olağanüstü masrafları talep edebilir.
- B) Özel olarak yetki verilmemiş olsa da bizzat teslim ettiği malların bedelini alabilir.
- C) Acente olağan giderlerini talep edebilir.
- D) Müvekkile ait menkul mal ve kıymetli evrak üzerinde hapis hakkını kullanabilir.
- E) Tekel hakkının ihlali halinde acente zararının giderilmesini isteyebilir.

ÇÖZÜM

Acente müvekkil adına sözleşme yapmayı veya sözleşmelere aracılık etmeyi meslek edinmiş olan kimsedir.

Acentenin hakları;

- Ücret hakkı
- Olağanüstü masrafları talep etme hakkı
- Hapis hakkı
- Tekel hakkı
- Denkleştirme istem hakkı
- Bizzat sattığı malın bedelini tahsil etme hakkı

Mesleği gereği yapmış olduğu olağan giderlerini tacirden talep edemez.

YANIT C

CEZA GENEL HÜKÜMLER

1. (A), çocuğunun bakıcısı (B) ile evde tartışır. (A), (B)'yi işten kovduğunu ve evi terk etmesini söyler. (B), evi terk etmek için kucağındaki üç aylık çocuğu "öyleyse al çocuğunu" diyerek (A)'ya doğru atar. (A), çocuğunu tutamaz ve yere düşen çocuk beyin kanamasından ölür.
Buna göre (B), aşağıdaki suçların hangisinden sorumlu olur?

- A) Bilinçli taksirle öldürme
B) Olası kastla öldürme
C) Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama
D) Bilinçsiz taksirle öldürme
E) Kaza ve tesadüf nedeniyle sorumlu değildir.

ÇÖZÜM

Soru metninde (B)'nin suç işleme kastı olduğuna ilişkin bir veri yoktur. Olası kasta (ölürse ölsün) ilişkin de bir veri yoktur. (B)'nin çocuğu (A)'ya doğru atmasının bizatihi kendisi bir suç değildir. Bu yüzden neticesi sebebiyle ağırlaşmış (NSA) suç da yoktur. Zira NSA suçtan söz edebilmek için failin bir suç işleme kastı ile harekete başlaması, kastı bir suç işlemesi ancak sonuçta öngördüğünden daha farklı ya da daha ağır bir neticenin ortaya çıkması gerekir. (B) çocuğu yaralamak gayesiyle biberon fırlatsa; biberon gözünü morartsa; ardından sırtüstü düşen çocuk başını yere çarpıp ölse bu NSA yaralama suçu olurdu. Tekrar başa dönersek (b) suç işleme kastı olmasa da açık bir dikkat, özen eksikliği vardır. Çocuğu fırlatırken neticeyi öngördüğü ise ortadadır. Olayda bilinçli taksirle öldürme vardır. Kapı zilini duyup hızla yerinden kalkarken bebeğin mama sandalyesine çarpıp yere düşmesine ve ölmesine sebep olsa idi bu durumda da bilinçsiz taksir olurdu.

YANIT A

2. Havuzda yüzmekte olan (A), bir çocuğun havuzda boğulmakta olduğunu görür. Çocuğu kolaylıkla kurtarma imkanı olmasına rağmen, (A) hiçbir şey yapmaz ve çocuk boğularak ölür.

Buna göre (A), aşağıdaki suçların hangisinden sorumlu olur?

- A) İhmali davranışla işlenen kasten öldürme
B) Olası kastla öldürme
C) Basit taksirle öldürme
D) Bilinçli taksirle öldürme
E) Hiçbirisi

ÇÖZÜM

(A)'nın hiçbir şey yapmaması ihmali bir davranıştır. İhmalde bulunmuş ve boğulmakta olan çocuk ölmüştür. Normal koşullarda icrai bir davranışla gerçekleşebilecek bir netice somut olayda ihmali bir davranışla gerçekleşmiş ise bu ihmal suretiyle icrai suçtur. Ancak unutulmamalıdır ki böyle bir suçun oluşabilmesi için kişinin ya kanundan (polis-polis vazife ve salahiyet kanunu; anne-medeni kanun)ya da bir sözleşmeden (cankurtaran-havuz işletmecisi) kaynaklanan bir yükümlülük altında olması gerekir. (A) bu türden bir yükümlülük altında değildir. Şu halde ölüm açısından kast ya da taksiri olamaz. Not etmek gerekir ki (A)'nın davranışı gene de suçtur (yardım yükümlülüğünün yerine getirilmemesi) ancak bu konu artık ceza özel hükümler konusudur.

YANIT E

3. (A), otomobiliyle trafikte ilerlediği sırada, dalgınlıkla kırmızı ışıkta geçer ve yaya (B)'ye çarpar. Yaralı (B)'yi aracına alan (A), (B)'yi hastaneye ulaştırır ve ne gerekiyor ise yapılmasını ister; fakat yapılan tüm müdahalelere rağmen (B) hayatını kaybeder. **Buna göre (A)'ya aşağıdaki suçların hangisinden ceza verilir?**

- A) Bilinçsiz taksirle yaralama
B) Bilinçli taksirle öldürme
C) Bilinçli taksirle yaralama
D) Bilinçsiz taksirle öldürme
E) (A)'ya ceza verilmez.

ÇÖZÜM

Eğer (A) yaptığının farkında olarak kırmızı ışıkta geçse ve malum kaza olsa idi bilinçli taksir olurdu. "Dalgınlıkla" geçtiğine göre neticeyi öngörmemiştir (bilinçsiz taksir). Zira bilinçsiz taksir normalde öngörülmesi gereken bir neticenin somut olayda fail tarafından öngörülememesi durumuna verilen addır. (A)'nın (B)'yi hastaneye yetiştirmesi gönüllü vazgeçmeyi çağırırsa da olayda gönüllü vazgeçme yoktur. Unutulmamalıdır ki gönüllü vazgeçme teşebbüs kurumu içerisinde mütalaa edilebilir. Olayda taksir olduğuna göre teşebbüs ve dolayısıyla gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanamaz.

YANIT D

4. (A), boğulması için (B)'yi nehre atar. Fakat (B) boğularak değil, kafasını taşa çarptığı için ölür. **Olayda aşağıdaki durumlardan hangisi söz konusudur?**

- A) Hukuki hata
B) Nedensellik bağında sapma
C) Hedefte sapma
D) Suçta sapma
E) Şahista hata

5. (A), öldürmek istediği düşmanı (B)'ye evinin önünde pusu kurar. Tam o sırada (B)'ye çok benzeyen komşusu (C) oradan geçerken (A), (B) zannederek (C)'ye ateş eder ve onu öldürür. **Olayda aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmiştir?**

- A) Şahista hata
B) Hedefte sapma
C) Suçta sapma
D) Nedensellik bağında sapma
E) Hukuki hata

ÇÖZÜM

Hata, gerçeğin bilinmemesi veya yeter derecede bilinmemesi dolayısıyla yanlış bir hüküm verilmesini ifade eder. Oysa sapma (inhiraf), bu anlamda bir hata değildir; seçilen araçların yetersizliği veya kullanma hatası yüzünden ya da başka bir sebepten dolayı, failin istemiş olduğu neticeden başka bir neticenin gerçekleşmesidir.

Şahista hata durumu, hedefte sapma durumundan farklıdır. Çünkü hedefte sapmada fail, bir şahsı diğeriyle karıştırmamakta; sadece hareketini, hedef aldığı kişiden başka bir kişiye isâbet ettirmektedir. Şahista hatada ise, hedefteki kişi, yanlışlıkla karıştırılmaktadır. (TCK, her iki konuyu da düzenlememiştir. Çünkü her iki durumda da kişinin cezai sorumluluğu tamdır.)

Sapma hâlleri, üç farklı şekilde ortaya çıkar. Bunlar, «suçta sapma», «nedensellikte sapma» ve «hedefte sapma»dır.

«Suçta sapma» hâlinde, istenenden farklı bir sonuç neden olma durumu söz konusudur. Örneğin (A)'nın, (B)'ye bastonla vurmak isterken arkadaki dükkânın camını kırması durumunda olduğu gibi.

«Nedensellikte sapma», nedensel sürecin, fail tarafından öngörülen şekilden farklı bir şekilde oluşmasına rağmen, istenen sonucun yine de meydana gelmesi hâlinde söz konusudur. Örneğin, (A)'nın, yüzme bilmeyen (B)'yi, boğularak ölmesi maksadıyla falezlerden aşağı itmesi fakat (B)'nin, boğularak değil de, düşerken kafasını kayalıklara çarpma sonucu ölmesi durumunda olduğu gibi.

«Hedefte sapma» hâli ise, failin, hedef olarak kendisine belirlediği bir şahsa karşı fiilini gerçekleştirmesi fakat failin bu fiilinin sonucunun yani neticesinin, başka bir şahista belirmesidir.

YANITLAR: 4 için B; 5 için A şıkları.

1. Aşağıdakilerden hangisi icra mahkemesinin görevine girer?

- A) Borçtan kurtulma davası
- B) İtirazın iptali davası
- C) İflas davası
- D) İhalenin feshi davası
- E) Menfi tespit davası

ÇÖZÜM

İcra Mahkemesi özel olarak İcra Hukukunda görevlendirilmiş mahkemedir. Kanunda sayılmış dava ve işlere bakar. Borçtan kurtulma, İtirazın iptali ve menfi tespit davaları genel mahkemelerde (asliye hukuk) görülürken İflas davası ise Asliye Ticaret Mahkemelerinde görülür. Ancak İhalenin Feshi davası İcra Mahkemesinde görülür.

YANIT D

2. Aşağıdakilerden hangisi icra takip işlemidir?

- A) Ödeme emrine itiraz edilmesi
- B) Takip talebinde bulunulması
- C) Şikâyet yoluna başvurulması
- D) Satış talebinde bulunulması
- E) İcra emrinin tebliğ edilmesi

ÇÖZÜM

İcra organları tarafından borçluya yönelik icra işlemlerini ilerletici işlemlere icra takip işlemleri denir. Bu tanımdaki şartları taşıyan yalnızca E şıkkıdır. Zira İcra emri icra organlarınca hazırlanıp borçluya gönderilir ve icra takip işlemi bir sonraki aşamaya götürmeye yöneliktir. Diğer şıklardaki işlemler taraflar tarafından yapılan taraf işlemleridir. İcra takip işlemi olması için en başta icra organlarınca yapılması gerekir.

YANIT E

3. Kendisine kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte ödeme emri gönderilen B, takip konusu senedin kambiyo senedi olmadığı iddiasındadır.

Bu durumda B, ödeme emrinin kendisine tebliğinden itibaren kaç gün içinde hangi yola başvurmalıdır?

- A) 7 gün içinde borca itiraz yoluna
- B) 5 gün içinde şikâyet yoluna
- C) 7 gün içinde şikâyet yoluna
- D) 5 gün içinde borca itiraz yoluna
- E) 7 gün içinde icra takibinin iptali yoluna

ÇÖZÜM

İcra İflas Hukukunda genel olarak şikâyet süresi 7 gündür. Genel haciz yolu ile takipte alacaklı için takip dayanağı senet olması zorunlu değildir. Varsa da bunu İcra Dairesine sunmak zorunda değildir. Ancak kambiyo senetlerine mahsus icra yolunda elinde geçerli bir kambiyo senedi olmak zorunda ve aslını icra dairesine sunmak zorundadır. Eğer senet, kambiyo özellikleri taşımıyorsa söz gelimi düzenleme tarihi yazılmamışsa bu durumda borçlu 5 gün içinde İcra Mahkemesine şikâyetinde bulunmalıdır.

YANIT B

4. Aşağıdakilerden hangisi bonoya bağlı bir alacak için başlatılmış kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte, takip talebini alan icra müdürünün kendiliğinden inceleyeceği hususlardan biri değildir?

- A) Bononun vadesinin gelip gelmediği
- B) Bononun aslının takip talebine eklenip eklenmediği
- C) Takibe dayanak kılınmış senedin bono niteliğinde olup olmadığı
- D) Takipte bulunan alacaklının bu yola başvurma hakkının bulunup bulunmadığı
- E) Takibe konu borcun ödenip ödenmediği

ÇÖZÜM

Genel Haciz Yolu ile takipte icra müdürünün sunulan evrak hakkında bir inceleme yetkisi yoktur. Ancak kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda icra müdürü sunulan evrak üzerinde re'sen incelemesi gereken hususlar vardır. İcra Müdürü; Senedin kambiyo senedi olup olmadığını, Vadesinin gelip gelmediğini, Alacaklının yetkili hamil olup olmadığını, Senet aslının teslim edilip edilmediğini kendiliğinden incelemek zorundadır. Ancak takibe konu borcun ödenip ödenmediği icra müdürünü ilgilendirmez. Zaten borç ödenmişse ödeme emri sonrasında borçlu itiraz edecektir.

YANIT E

5. Aşağıdaki ilamlardan hangisi kesinleşmeden icra edilebilir?

- A) Boşanma ilamı
- B) Çocuk teslimine ilişkin ilam
- C) Tahliye ilamı
- D) Taşınmaza vaki haksız müdahalenin önlenmesine ilişkin ilam
- E) Soybağının düzeltilmesine ilişkin ilam

ÇÖZÜM

Kural olarak mahkeme kararları kesinleşmeden icraya konulabilir. Böylelikle kazanılmış bir dava sonucunda üst yargı aşamasında geçen süreden alacaklının zarar görmemesi hedeflenir. Ancak istisnai olarak bazı ilamlar (mahkeme kararları) kesinleşmeden icraya konulamaz. Bunlar:

- Taşınmaz mülkiyetine ve taşınmaz üzerindeki diğer aynı haklara ilişkin hükümler,
- Aile ve kişiler hukukuna ilişkin hükümler,
- Yabancı mahkeme kararlarının tenfizi hakkındaki kararlar,
- Sayıştay ilâmları,
- Ceza mahkemesi ilâmlarının yargılama giderlerine ilişkin hüküm fıkrası,

İcra takibi konusu olunabilmesi için kesinleşmesi beklenmelidir. A, B ve E şıkları Aile Hukukuna ilişkin ilamlardır. D şıkkı ise taşınmazın aynına ilişkin bir ilamdır. Tahliye davası da taşınmazla ilgili olmakla birlikte, taşınmazın aynına ilişkin değildir.

YANIT C

6. Aşağıdaki takiplerden hangisinde şikâyet icra mahkemesi tarafından incelenmez?

- A) Genel haciz yolu ile takip
- B) Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takip
- C) Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip
- D) Para alacakları hakkındaki ilamlara ilişkin ilamlı icra yolu ile takip
- E) Rehinin paraya çevrilmesi yolu ile ilamsız takip

ÇÖZÜM

Şikâyet, icra dairelerinin işlemlerine karşı genel olarak İcra Mahkemesine yapılan bir taraf işlemidir. Genelde hep İcra Mahkemesi olmasına rağmen, kambiyo senetlerine mahsus iflas yolunda istisnai olarak şikâyet icra dairesine sunulur ancak incelemesini Asliye Ticaret Mahkemesi yapar. Diğer şıklarda şikâyet yine İcra Mahkemesine yapılmaktadır.

YANIT B

7. Genel haciz yolu ile takipte, hacizli taşınır mallar için satış isteme süresi kural olarak ne kadardır?

- A) Ödeme emrinin kesinleşmesinden itibaren 2 yıl
- B) Haciz talebinden itibaren 2 yıl
- C) Ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 yıl
- D) Kesin hacizden itibaren 6 ay
- E) Takip talebinden itibaren 1 yıl

ÇÖZÜM

Satış talebini alacaklı ya da borçlu yapabilir. Bu süre kesin hacizden itibaren 6 aydır. Bu süre içerisinde istenmezse haciz düşer. Soruda yalnız dikkatini çekmiştir, taşınırı soruyor. Taşınmaz deseydi 1 yıl diyecektik. Soruyu görür görmez, taşınır dendiğini yakalamışsınızdır diye düşünüyorum.

YANIT D

UNUTMA EMİ!

İflas Hukukunda tasfiyenin şeklini belirleme süresi 3 aydan 2 aya düşürülmüştür.

UNUTMA EMİ!

İflas Hukukunda sıra cetvelini hazırlama süresi 3 aydan 2 aya düşürülmüştür ve yine bu sürenin icra mahkemesince uzatılma süresi de 3 aydan 2 aya düşürülmüştür.

UNUTMA EMİ!

İflasın kaldırılması en erken alacakların masaya yazdırılması için gereken 1 aylık sürenin sonunda en geç iflas kapanıncaya kadar istenebilir.

UNUTMA EMİ!

15.03.2018 tarihli düzenlemeler çerçevesinde konkordato mühleti geçici mühlet ve kesin mühlet olmak üzere iki başlıkta ele alındı.

Geçici mühlet 3 aydır. En fazla 2 ay daha uzatılabilir. Toplam süresi 5 ayı geçemez.

Kesin mühlet süresi 1 yıldır. Güçlük arz eden özel durumlarda 6 aya kadar uzatılabilir.